

ТВОРЧИСТЬ ВЧИТЕЛЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ В УМОВАХ МОДЕРНІЗАЦІЇ ОСВІТИ

Марчій-Дмитраш Тамара Михайлівна

Кандидат педагогічних наук, доцент

Державний вищий навчальний заклад

«Прикарпатський національний університет ім. В. Стефаника»

Україна, Івано-Франківськ

У статті проаналізовано особливості підготовки майбутнього творчого вчителя іноземної мови початкової школи в умовах модернізації освіти. Визначено основні ознаки творчого педагога. Конкретизовано завдання, які стоять перед сучасним творчим учителем іноземної мови. Акцентовано на необхідності використання дидактичних ігор задля розвитку творчих здібностей учасників навчально-виховного процесу школи I ступеня.

Ключові слова: вчитель іноземної мови, творчість, початкова школа, навчання, молодші школярі, дидактичні ігри.

Постановка проблеми. Оскільки започаткування вивчення іноземної мови з першого класу початкової школи підвищило вимоги щодо якості підготовки педагогів, виникла потреба пошуку підходів, які б сприяли високому рівню формування готовності студентів до ефективного навчання молодших школярів, оновленню педагогічної науки, що в свою чергу вимагає набуття вмінь творчо розв'язувати педагогічні ситуації ще під час підготовки у вузі. З цим пов'язана **актуальність** дослідження.

Аналіз досліджень і публікацій. Проблемі творчості у професійній підготовці вчителя іноземної мови початкової школи приділено увагу в дослідженнях С. Будака (готовність до професійно-педагогічної діяльності майбутнього вчителя іноземної мови у початкових класах), І. Гриненко (формування творчого мислення майбутнього вчителя іноземної мови), Л. Саченко (творчий підхід у складанні планів-конспектів уроків), Т. Зубенко (шляхи удосконалення підготовки вчителів іноземної мови початкових класів), Н. Соловйової (методична творчість на практичних заняттях з методики викладання іноземної мови) та інших.

У зв'язку із трансформаціями в системі освіти прослідковується тенденція до зміни організації навчального процесу та його змісту у початковій школі, тому такою актуальною є проблема розвитку творчої ініціативи вчителя щодо пошуку і використання нетрадиційних, цікавих, нових форм і методів роботи. Це особливо важливо у процесі вивчення іноземної мови, оскільки від якості підготовки майбутніх учителів іноземних мов, їх умінь творчо підходити до взаємодії з дітьми залежатиме зацікавлення школярів у вивченні мови, їх прогрес і якість знань. Тому **метою статті** є теоретично обґрунтувати специфіку педагогічної

творчості вчителя іноземної мови початкової школи в умовах модернізації сучасної освіти. Існує необхідність перегляду змісту, форм і методів підготовки, щоб спрямувати педагогічний процес на розвиток вчителя, який би володів змістом дисципліни, методикою його викладання та вмів творчо розв'язувати поставлені перед ним завдання.

Актуальність формування вмінь творчо розв'язувати педагогічні ситуації пов'язана з їх різноманітністю у навчально-виховному процесі початкової школи, необхідністю врахування педагогом вікових особливостей молодших школярів (переважання ігрових інтересів, довільна поведінка, наочно-образне мислення тощо), зміною різних видів діяльності на уроці іноземної мови, важливістю використання ігрових форм і методів у навчанні дітей. Тому одним із головних завдань сучасної вищої школи, на нашу думку, є створення виховного і навчального середовища, яке б сприяло розвитку креативного мислення майбутніх педагогів, здатних приймати нестандартні й, головне, ефективні рішення в умовах стрімкого інформаційного і технологічного розвитку сучасного суспільства.

Творчість вчителя іноземної мови характеризується наступними ознаками (за В. Андрєєвим): існування протиріччя у проблемній ситуації або творчому завданні, наявність об'єктивних (соціальних, матеріальних) та суб'єктивних (мети, знань, умінь, мотивації тощо) передумов для творчості у процесі вивчення іноземної мови, новизна й оригінальність поглядів на процес і результат навчання [3, с. 55]. Разом з тим, не можемо оминати увагою той факт, що творчість педагога залежить і від певних чинників, зокрема, потенціалу особистості, соціального та професійного досвіду, психолого-педагогічних та предметних знань, здатності до створення нових ідей, умінь та навичок. Творчими педагогами стають у процесі наполегливої праці, прагнучи до підвищення професійного рівня, майстерності та професіоналізму, формуючи власну творчу позицію як "мобільну усвідомлено-мотиваційну готовність суб'єкта до творчих перетворень, дій у різноманітних ситуаціях" [2, с. 25]. Вона виявляє себе у ставленні до творчості як до цінності людського буття, потребі у творчій діяльності, креативному ставленні до себе і навколишнього світу, готовності до вибору й перетворень у педагогічній діяльності, прагненні до високих результатів і творчих досягнень, усвідомленні вчительської справи як покликання [2, с. 25].

У процесі трансформації освіти формування творчих навичок у педагогічній діяльності набуває визначального значення. Саме творчі педагоги можуть розв'язати проблеми, що виникають, нетрадиційно підходити до вивчення іноземної мови, зацікавлювати дітей навчанням, тобто виробляти індивідуальний стиль діяльності як стійку індивідуально специфічну систему психологічних засобів, прийомів, методів її виконання, що, в свою чергу, уможливить пошук різних шляхів опрацювання навчального іншомовного матеріалу [1, с. 144].

Творче мислення, творча позиція та формування індивідуального стилю викладання іноземної мови, на наше переконання, мають виключне значення для вчителя початкової школи. Специфіка роботи з молодшими школярами потребує креативного підходу до навчання для зацікавлення у вивченні мови, підтримки інтересу та досягнення високих результатів; це може осилити лише педагог, який вміє творчо і, головне, цікаво подати навчальний матеріал.

Разом із тим, одним із ключових завдань сучасного творчого педагога є створення таких умов навчання іноземної мови, щоб забезпечити реалізацію творчих здібностей школярів, зокрема під час виконання ігрових і проектних завдань, нетрадиційних форм роботи, що згодом сприятиме формуванню вмінь самостійно добирати та осмислювати матеріал у процесі вивчення іноземної мови. Прогрес в оволодінні мовою залежить від того, які завдання ставить педагог перед учнями, яким чином допомагає їм знайти спосіб їх вирішення. На наше переконання, використання дидактичних ігор дає можливість дітям творчо діяти і легше засвоїти навчальний матеріал, а вчителю – творчо реалізовувати поставлені перед собою цілі навчання, формуючи індивідуальний стиль діяльності, що в свою чергу залежить як від особистості фахівця, його індивідуальних особливостей, так і рівня професійної підготовки, творчих пошуків в обраній сфері знань. Педагогічна діяльність творчого вчителя іноземної мови повинна бути спрямована на виконання навчальної, розвивальної, виховної, наукової, організаторської функцій; професійне становлення особистості базується на принципі рефлексивно-творчої організації навчання відповідно до індивідуальних якостей особистості.

Висновки. Таким чином, зацікавленість молодшого школяра у вивченні іноземної мови значною мірою залежить саме від учителя, його педагогічної і методичної майстерності, артистизму та творчості, врахування ним психологічних та вікових особливостей дітей, їхніх потреб та інтересів.

Перспективи дослідження. На нашу думку, потребують подальшого дослідження шляхи удосконалення професійної підготовки майбутніх учителів іноземної мови початкової школи; розробка методик, які допоможуть зробити урок іноземної мови продуктивнішим, динамічнішим, цікавішим для учнів; система навчання майбутніх учителів правильно використовувати дидактичний матеріал для навчання іноземної мови молодших школярів, творчо складати різні за типами плани-конспекти уроків, використовуючи педагогічні інновації; комп'ютерні засоби навчання для вивчення іноземної мови молодшими школярами.

Література:

1. Гура О. Педагогіка вищої школи: вступ до спеціальності / Гура О. – К. : Центр навчальної літератури, 2005. – 224 с.
2. Куцевол О. Портрет творчого вчителя літератури / О. Куцевол // Дивослово. – 2007. – №1. – С. 24-29.
3. Сидоренко Т. Творчість у діяльності вчителя / Т. Сидоренко // Рідна школа. – 2001. – №5. – С. 55-57.